

Asia: VN/22156/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi Tiilikkajärven kansallispuiston laajentamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Viite: Lausuntopyyntö VN/22156/2022

Asia: Lausuntopyyntönne luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi Tiilikkajärven kansallispuiston laajentamisesta

Suomen riistakeskus kiittää ympäristöministeriötä mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausunto viitekohdassa tarkoitettussa asiassa.

Kohdassa 4.4 on arvioitu perustettavan laajennusalueen vaikutuksia nykykäyttöön. Riistatalouden ja metsästyksen osalta siinä on esitetty seuraavia vaikutuksia:

Metsästys

Metsästys päättyisi hirvieläinten, pienriistan, ilveksen ja karhun osalta esitetyllä laajennusalueella. Tiilikkajärven kansallispuiston nykyiset rauhoitussäännökset sallivat hirven ajon kansallispuiston alueella ja rauhoitussäännösten päivittämisen myötä myös valkohäntäkauriin ajo tulisi kansallispuistossa mahdolliseksi uuden luonnonsuojelulain 50 §:n 1 momentin 10 kohdan nojalla. Esitetty laajennusalue kattaa Metsähallituksen hirvieläinten metsästyslupa-alueesta Ikola 3A noin

kolmanneksen (385 hehtaaria) ja alueesta Keyritty 2 D noin puolet (835 hehtaaria). Esitetyllä laajennusalueella on myös osia kolmesta hirvieläinten metsästysvuokrasopimuksen alueesta. Hirvenmetsästysmahdollisuuksien jatkuminen kansallispuiston ulkopuolella on otettu huomioon esitetystä laajennusalueen rajauksessa. Esitetyn alueen ulkopuolelle jäisi Rautavaaran kunnassa sekä Sotkamon kunnan puolella useita hirvenmetsästyksen lupa-alueita ja laajasti valtion maita, joilla hirven metsästys jatkuisi nykyisellään.

Laajennuksen vaikutus pienriistan metsästysmahdollisuuksiin jäisi vähäiseksi. Esitetty laajennus kattaa Metsähallituksen laajoista pienriistan lupa-alueista Jyrkkä-Kontio ja Siera-Yöttäjä vain noin 3 % (525 ha) ja 8 % (2200 ha), tässä järjestyksessä. Kansallispuiston rajauksen ulkopuolelle jäisi laajasti valtion pienriistan lupa-alueita metsästyskäyttöön. Kansallispuiston rauhoitussäännösten päivittämisen myötä nykyisistä rauhoitussäännöksistä poiketen uuden luonnonsuojelulain 50 §:n 3 momentin mukaisesti kansallispuistossa tulisi sallituksi myös minkin ja supikoiran pyydystäminen ja tappaminen metsästyslain 7 luvussa säädetyn mukaisesti.

Kansallispuistoon myöhemmin hankinnoin liitettävät yksityiset alueet

Valtion omistukseen myöhemmin hankittavasta noin 1500 hehtaarin Tornator Oyj:n maiden kokonaisuudesta noin 1430 hehtaaria on perustettuja yksityisiä luonnonsuojelualueita ja noin 70 hehtaaria metsätalouskäytössä. Kun alueet hankittaisiin valtiolle ja liitettäisiin osaksi kansallispuistoa, metsätalouskäyttö noin 70 hehtaarin alueella päättyisi. Myös hirvenmetsästys alueella päättyisi. Nykyisellään alueella metsästää kaksi metsästysseuraa.

Kansallispuiston laajentaminen näille alueille edistäisi pääasiassa lajiston suojelua erityisesti vesi- ja kanalintujen metsästyksen päättymisen myötä. Haitallisten vieraslajien minkin ja supikoiran pyydystäminen ja tappaminen sekä Metsähallituksen luvalla liian runsaslukuisten tai muuten vahingollisten eläinlajien yksilöiden määrän vähentäminen olisivat kuitenkin uuden luonnonsuojelulain mukaisesti myös kansallispuistossa sallittuja.

Hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi Tiilikjärven kansallispuiston laajentamisesta

Käsillä olevasta hallituksen esityksestä selviää, että lakiesitystä on valmisteltu kuulemistilaisuuksissa, jotka ovat valmistelleet lakiin liittyviä suojelualuekysymyksiä. Tältä osin Suomen riistakeskus huomauttaa, että Suomen riistakeskusta ei ole kutsuttu kesällä 2022 lakiesitystä ja kansallispuiston laajentamista valmisteleviin tilaisuuksiin. Kun huomioidaan laajennuskokonaisuuden laajuus on lausuntoaika ollut liian lyhyt etenkin sen kohdentuessa syksyn lomakaudelle. Huomioiden edellä mainittu myös luonnonsuojelualueiden käytön ja hoidon sekä metsästyksen välisen yhteensovittamisen kannalta olisi Suomen riistakeskuksella ollut asiantuntemusta, jota olisi voitu

paremmin hyödyntää lain valmistelutyöryhmissä. Suomen riistakeskus toteaa, että Suomessa metsästäminen on säänneltyä ja turvallista. Metsästäystä harjoitetaan siten, että se ei vaaranna riistaeläinten kantoja. Metsästäminen ei ole myöskään ristiriidassa suojelualueiden muiden käyttömuotojen kanssa, päinvastoin, metsästyksellä voidaan edesauttaa useita luonnonsuojelulain tavoitteita esimerkiksi vieraslajien torjunnassa nimenomaan paikallistasolla.

Puistokohtaiset huomiot

Neuvottelukunnat

Kansallispuistoja koskevista asetuksista on säädetty voimassa olevassa laissa alueen hoidon ja käytön edistämiseksi asetettavasta neuvottelukunnasta. Lakiesityksessä neuvottelukuntia koskevaa perustamista väljennetään. Hallituksen esityksessä Metsähallitus voi tarvittaessa kutsua neuvottelukunnat koolle. Suomen riistakeskus pitää erittäin hyvänä asiana, että riistanhoitoa edistävä taho otetaan neuvottelukunnan kokoonpanoon. Metsästyslaki ja riistanhoito sivuavat luonnonsuojelua ja alueitten hoitoa useissa kohdin. Riistanhoitoyhdistyksen tai Suomen riistakeskuksen edustus lisää neuvottelukuntien asiantuntemusta tältä osin.

Kansallispuiston alueella tapahtuva hirven ajon salliminen

Suomen riistakeskuksen näkemyksen mukaan hirven ajo tulisi sallia Tiilikjärven kansallispuiston alueella. Hirvikanan sääteleminen edesauttaisi puiston suojeluarvojen säilyttämistä ja suojelutavoitteiden saavuttamista. Hirvikannan säätely metsäisellä seudulla auttaisi puistoaluetta ympäröivien alueiden metsätalousvahinkojen ennaltaehkäisyssä. Metsästyksellä pysyttäisiin näin ollen vaikuttamaan myös alueen asukkaiden suojelualueyhteisyyteen. Hirvieläinten ajamisen suunnittelu ja toiminnan luvitus voisi tapahtua Metsähallituksessa, jotta voitaisiin ottaa huomioon erilaiset turvallisuusnäkökulmat. Lakiesityksen kävijämäärät ovat koronapandemian ajalta, jolloin kotimaan matkailukohteiden kävijämäärät olivat ennätyskalliset. Tavanomaisina vuosina metsästyskaudella kävijämäärät ovat maltillisia ja ajometsästyksen suunniteltu toteuttaminen ei aiheuta häiriötä muulle puiston toiminnalle.

SUOMEN RIISTAKESKUS POHJOIS-SAVO

Jouni Tanskanen

riistapäällikkö

Kervinen Matti
Suomen riistakeskus Pohjois-Savo